

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง เปลี่ยนแปลงข้อมูลในหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ กรมวิชาการเกษตร ได้ออกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ จำนวน ๖ พันธุ์ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ และต่อมาได้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ เลขที่ ๑๕๐๗/๒๕๖๒ ให้ไว้แก่ นายมานิช ไชพันธ์แก้ว ของชนิดพืชไม้ดอกสกุลขมิ้น ชื่อพันธุ์/สายพันธุ์นางฟ้าสีเขียว (Green Angel) ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น

เนื่องจาก นายมานิช ไชพันธ์แก้ว มีความประสงค์ขอเปลี่ยนแปลงชื่อพันธุ์/สายพันธุ์ จำนวน ๑ รายการ ในรายการลำดับที่ ๖ ของชนิดพืชไม้ดอกสกุลขมิ้น ชื่อพันธุ์/สายพันธุ์นางฟ้าสีเขียว (Green Angel) เป็นชนิดพืชไม้ดอกสกุลขมิ้น ชื่อพันธุ์/สายพันธุ์เขียวอัปสร (Khiao Apsorn)

กรมวิชาการเกษตรจึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของชนิดพืชไม้ดอกสกุลขมิ้น ชื่อพันธุ์/สายพันธุ์ “เขียวอัปสร (Khiao Apsorn)” โดยใช้ข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์ตามประกาศฉบับเดิม หากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ว่าการเปลี่ยนแปลงข้อมูลในหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าว เป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นางวิลาวัลย์ ไคร์ครวญ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์เขียวอัปสร (*Curcuma hybrid* 'Khiao Apsorn')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นายมาโนช ไชพันธ์แก้ว
ที่อยู่ เลขที่ 17 หมู่ที่ 7 ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
โทรศัพท์ 081-929-5330

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์เขียวอัปสร (Khiao Apsorn) เป็นพันธุ์ที่ได้จากการเก็บรักษาและคัดเลือกพันธุ์มาเป็นระยะเวลามากกว่า 15 ปี เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. 2547 นายนวลศรีสำราญ (หมอพื้นบ้าน) คุณพ่อของนายมาโนช ไชพันธ์แก้ว ได้นำหัวพันธุ์ไม้ดอกสกุลขมิ้น มาปลูกที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อมาคัดเลือกพันธุ์ที่มีคุณสมบัติในการรักษาโรคและบำบัดด้วยว่านสมุนไพร ซึ่งได้นำพันธุ์มาปลูกหลายพันธุ์ โดยปี พ.ศ. 2548 ได้คัดเลือกพันธุ์จากหลายพันธุ์ที่นำมาปลูก โดยเลือกไม้ดอกสกุลขมิ้นต้นที่มีลักษณะช่อดอกเทียม มีใบประดับสีขาวปลายกลีบสีเขียวเล็กน้อย ทำการผสมพันธุ์กับไม้ดอกสกุลขมิ้นซึ่งไม่ทราบชื่อพันธุ์ที่นำมาผสม และพันธุ์ลูกผสมที่ได้มีลักษณะของช่อดอกสูงและกว้าง ใบประดับ (bract) มีสีขาวปลายกลีบสีชมพู ปลายใบประดับส่วนล่างเรียงสลับกันแน่น ซึ่งมีคุณสมบัติทางการฟื้นฟูและบำบัดด้วยว่านสมุนไพรตรงตามต้องการ หลังจากนั้นจึงได้นำมาขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มปริมาณ มาจนถึงปัจจุบันและตั้งชื่อว่าพันธุ์ “เขียวอัปสร”

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์เขียวอัปสร ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma hybrid* 'Khiao Apsorn' วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหาร และรากสะสมอาหาร (storage root) มีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร

ลำต้น ลำต้นใต้ดิน มีลักษณะเป็นเหง้า (rhizome) ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.5 - 2.5 เซนติเมตร สีน้ำตาลอ่อน ภายในมีสีเหลืองอ่อน ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบประมาณ 145 - 150 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 57.5 - 73 เซนติเมตร

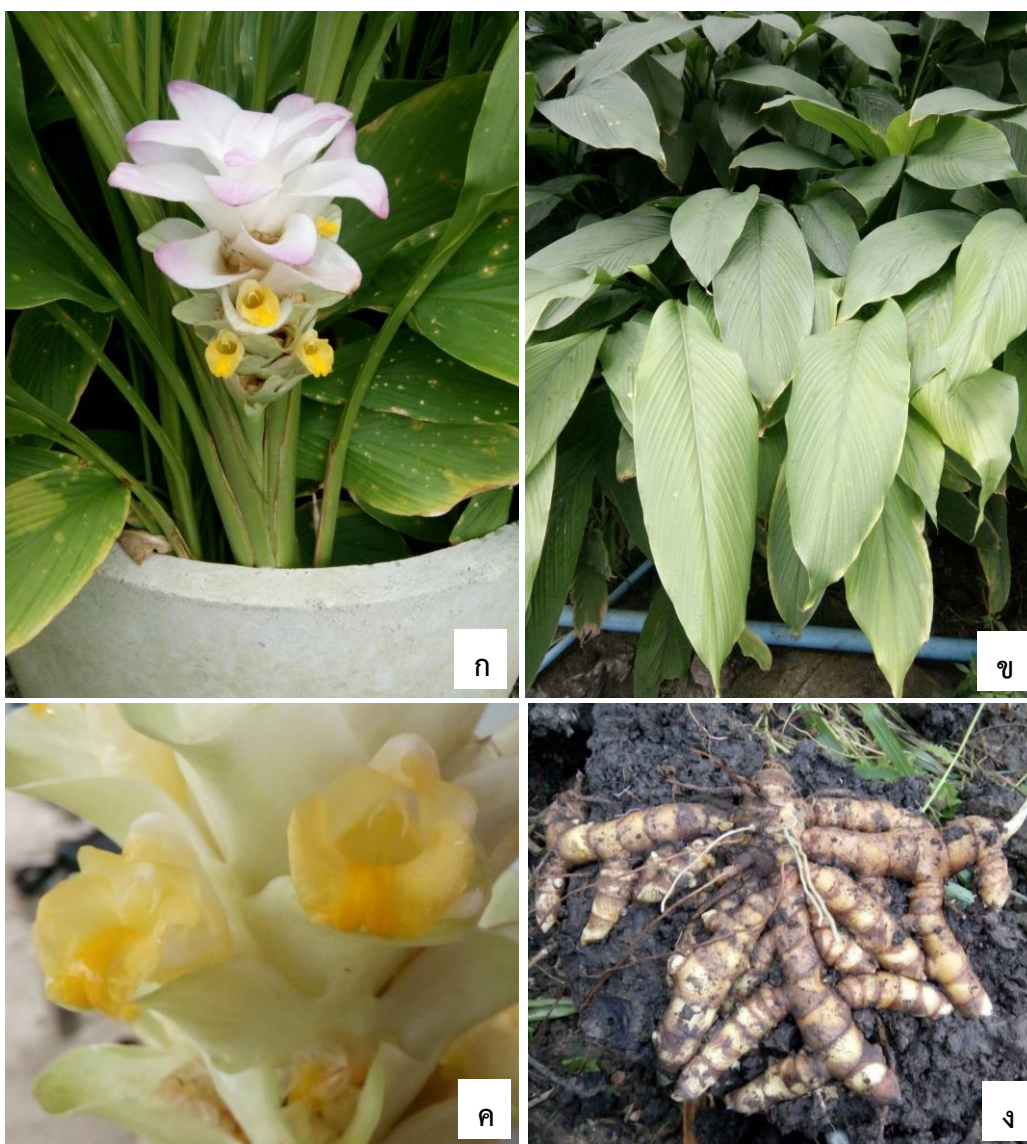
ใบ ใบเดี่ยว รูปใบหอก กว้าง 16 - 20 เซนติเมตร ยาว 50 - 65 เซนติเมตร สีเขียว ขอบใบเรียบ เส้นกลางใบสีเขียว

ดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม ลักษณะเป็นทรงกระบอกสั้น เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 9 - 12 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 28 - 32 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอก 1.5 - 2.5 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 19 - 23 เซนติเมตร

ใบประดับ (bract) สีขาวปลายกลีบสีชมพู ปลายใบประดับส่วนล่างเรียงสลับกันแน่น ขลิบสีชมพูเล็กน้อย มีประมาณ 22 - 28 ใบ อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 65 วัน เมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ เริ่มแทงช่อดอก แตกกอเร็ว การแตกกอใหม่ประมาณ 2 - 4 หน่อต่อกอ ดอกจริง มีขนาดประมาณ 1.9 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง กลีบดอกสีเหลือง 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก สันปากสีเหลือง และใกล้โคนกลีบมีสีเหลืองอ่อน

ผล/เมล็ด   ไม่ติดผล ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ   -

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์เขียวอัปสร

ก ช่อดอก ข ใบ ค ดอก ง เหง้า

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์เขียวอัปสร